

ROYAL RANGERS POLSKA

REGULAMIN MUSZTRY

Zatwierdzony Uchwałą Komendy Głównej nr 2025/03/01 z dnia 21.03.2025 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	2
2. KOMENDA	3
3. MUSZTRA INDYWIDUALNA	4
3.1. Postawa zasadnicza	4
3.2. Postawa swobodna	4
3.3. Meldowanie	5
3.4. Oddawanie honorów w miejscu	5
3.5. Oddawanie honorów w marszu	6
3.6. Zwroty	6
4. MUSZTRA Z PROPORCEM I SZTANDAREM	7
5. MUSZTRA ZESPOŁOWA	7
5.1. Szyk	7
5.2. Zbiórka	8
5.3. Równanie i krycie	8
5.4. Przesunięcie szyku	9
5.5. Odliczanie	9
5.6. Występowanie i wstępowanie	9
5.7. Rozejście się	10
5.8. Marsz i zatrzymanie	10
5.9. Zmiana szyku	11
6. APEL DRUŻYNY/OBOZU	12
6.1. Uwagi ogólne	12
6.2. Kolejność elementów apelu	13
6.3. Zbiórka na apel	13
6.4. Przygotowanie zastępów do meldunku	14
6.5. Meldunki	14
6.6. Okrzyk skautowy	14
6.7. Rozkaz	14
6.8. Flaga, modlitwa	15
6.9. Poselstwo	15
6.10. Sprawy różne	15

1. WSTĘP

Musztra jest jednym z elementów skautowego życia. Właściwie stosowana ma istotne znaczenie w skautowym wychowaniu. Musztra zwiększa bezpieczeństwo i porządek, wprowadza dyscyplinę, usprawnia działania organizacyjne, stanowi oprawę uroczystości skautowych. Musztra skautowa oparta jest na wybranych elementach musztry wojskowej, są w niej także elementy typowe dla zajęć skautowych.

Niniejsze zasady opracowane zostały w celu ujednolicenia musztry w całej organizacji.

Przestrzeganie Regulaminu Musztry obowiązuje wszystkich skautów i instruktorów Royal Rangers Polska.

Kolejność prezentowanych w niniejszym Regulaminie zagadnień jest tak dobrana, aby mógł on stanowić program nauczania. Zaleca się nauczanie musztry zgodnie z zasadą: opis z wyjaśnieniem i pokaz z ćwiczeniem. Niewskazane są zbyt długie zajęcia z musztry, natomiast konieczna jest systematyczność i dokładność w nauczaniu. Do nauki kolejnego elementu musztry należy przechodzić dopiero wtedy, kiedy poprzedni jest dobrze opanowany.

W Regulaminie przyjmuje się następujące nazewnictwo:

- „skaut” odnosi się także do instruktorów, a „druh” odnosi się także do druhen;
- „jednostka” odnosi się do zastępu, drużyny, patrolu lub innej grupy skautów lub instruktorów;
- „proporcowy” oraz „proporzec” odnosi się także, odpowiednio, do „sztandarowego” i „sztandaru”;
- „prowadzący” to osoba wydająca komendy oraz osoba prowadząca apel;
- „komendant” oznacza najważniejszą osobę obecną na placu apelowym; zazwyczaj jest to komendant szeregu/obozu lub osoba wyznaczona przez niego.

2. KOMENDA

Prowadzący wydaje polecenia za pomocą komend. Komenda podawana jest ustnie i należy ją wykonać natychmiast. Jeżeli dotyczy grupy, powinna być wykonana również jednocześnie i jednolicie.

Komendy składają się z zapowiedzi i hasła (np. „W prawo ZWROT.”) lub z samego hasła (np. „BACZNOŚĆ.”). Zapowiedź zwraca uwagę, uprzedza wykonawców, co nastąpi. Hasło jest sygnałem wykonania. Na zapowiedź komendy przyjmuje się postawę zasadniczą, po hasle wykonuje polecenie. Zapowiedź podaje się wyraźnie, głosem donośnym, przeciągając ostatnią sylabę. Hasło (podane w Regulaminie dużymi literami) podaje się po krótkiej przerwie, głośno, wyraźnie, krótko i dobitnie.

Komendę wydaje się z miejsca, z którego jest najlepiej odbierana i z którego można objąć wszystkich wzrokiem. Zaleca się zatem, aby prowadzący stawał przed frontem lub na prawym skrzydle szyku. Prowadzący ściąga na siebie uwagę, wszyscy go obserwują, w związku z powyższym powinien przykładowo przyjąć postawę zasadniczą. W tej postawie pozostaje się do zakończenia wydawania komendy, z wyjątkiem możliwości poruszania się przy komendzie określającej wykonanie zbiórki, np.: „Za mną, w marszu, w kolumnie dwójkowej ZBIÓRKA”. 3

W celu rozpoczęcia zajęć z musztry lub przejęcia dowodzenia musztrą należy pierwszą wydaną komendę poprzedzić zapowiedzią „Na moją komendę...”. Należy też określić wykonawców podawanych komend przed pierwszą z nich.

Przykłady:

„Na moją komendę, zastęp w prawo ZWROT.”

„Na moją komendę, drużyna „Wilki” w prawo ZWROT.”.

W dalszych komendach można odwoływać się do wykonawców, ale nie trzeba: „Drużyna „Wilki” w tył ZWROT.” lub samo „W tył ZWROT.”.

Prowadzący musi mieć świadomość, że błędnie podane komendy budzą konsternację wśród skautów, obniżając równocześnie autorytet prowadzącego. Jedynym ratunkiem w takiej sytuacji jest podanie komendy „WRÓĆ.”. Umożliwia ona cofnięcie błędnie podanej komendy lub przerwanie niewłaściwie wykonywanej czynności. Na komendę „WRÓĆ.” skauci przyjmują poprzednią postawę.

3. MUSZTRA INDYWIDUALNA

3.1. Postawa zasadnicza

Postawa zasadnicza wyraża gotowość do przyjęcia i wykonania lub podania komendy. W postawie zasadniczej skaut stoi wyprostowany, nieruchomo i w absolutnej ciszy. Ciężar ciała spoczywa na obu stopach. Pięty złączone, stopy lekko rozwarte (mniej więcej na szerokość własnej stopy). Brzuch lekko wciągnięty, klatka piersiowa lekko wysunięta do przodu przez swobodne cofnięcie ramion. Ramiona na równej wysokości. Ręce opuszczone swobodnie wzdłuż tułowia, palce złączone i wyprostowane dotykają bocznego szwu spodni/spódnicy. Głowa lekko podniesiona, wzrok skierowany na wprost, usta zamknięte.

Postawę zasadniczą skaut przyjmuje:

- Na komendę „BACZNOŚĆ.”;
stojący w rozproszeniu skauci wykonują zwrot w kierunku wydającego komendę (frontują). Skauci ustawieni w szyku nie frontują, przyjmują postawę zasadniczą bez względu na ustawienie prowadzącego.
- Na zapowiedź każdej komendy;
- W szyku po wykonaniu komendy „ZBIÓRKA.”;
- W czasie oddawania honorów w miejscu;
- W czasie składania meldunku i przy oficjalnym przedstawianiu się;
- Podczas podawania komendy w miejscu.

3.2. Postawa swobodna

Wykonuje się ją na komendę „SPOCZNIJ.” oraz samoczynnie w sytuacjach określonych w Regulaminie, np. po odliczeniu.

Postawa swobodna jest formą częściowego odpoczynku skauta.

Przyjmując postawę swobodną, przestawia się energicznie lewą nogę w lewo, stając w lekkim rozkroku. Ciężar ciała spoczywa na obu stopach. Ręce skrzyżowane z tyłu tułowia. W tej postawie skaut może poprawiać umundurowanie, zmieniać położenie nóg.

Szczepy lub drużyny zwyczajowo mogą przyjmować odmienną postawę swobodną, np. z lewą stopą wysuniętą do przodu. Dotyczy to jednak tylko zbiorów danego ugrupowania i nie może mieć miejsca w czasie innych wystąpień.

3.3. Meldowanie

Meldowanie polega na złożeniu zwięzłego sprawozdania z celu przybycia, przebiegu wykonywanej czynności danej jednostki skautowej lub czynności własnej. Meldunek powinien być składany zgodnie z zasadą: minimum słów, maksimum treści.

Składanie meldunku należy rozpocząć po dokładnym przyjęciu postawy zasadniczej oraz po zakończeniu oddawania honorów albo w jego trakcie. Meldunek należy poprzedzić skautowym pozdrowieniem „Czuwaj!”.

Wzór meldunku: „Czuwaj! Druhu (funkcja przyjmującego meldunek), (funkcja oraz imię i nazwisko meldującego), melduje (nazwa jednostki skautowej) (czynność lub cel), stan (liczba obecnych skautów) na (pełna liczebność jednostki).”.

Rekomendowane jest podawanie funkcji przyjmującego meldunek i meldującego. Kiedy nie jest możliwe rozpoznanie funkcji przyjmującego meldunek, zwracamy się „Druhu instruktorze”. Kiedy meldujący nie pełni żadnej funkcji, używa wobec siebie określenia „druh/druhna”. Jeśli meldunek dotyczy pojedynczej osoby, nie podaje się stanu.

Przykłady:

„Czuwaj! Druhu komendancie, drużynowy Jan Nowak melduje drużynę... na biegu patrolowym, stan 8 na 8.”;

„Czuwaj! Druhu instruktorze, zastępowy Jan Nowak melduje zastęp „Wilki” gotowy do apelu, stan 8 na 8.”;

„Czuwaj! Druhu oboźny, druh Jan Nowak melduje się na alarmie mundurowym.”.

Podczas meldowania przełożonemu, który zna meldującego, można złożyć meldunek bez podawania swojego imienia i nazwiska. Wyjątkiem jest meldowanie siebie jako osoby, wówczas użycie imienia i nazwiska jest konieczne.

3.4. Oddawanie honorów w miejscu

Honory oddawać należy w przypadkach wyszczególnionych w Regulaminie, oraz z własnej inicjatywy, aby okazać komuś szczególny szacunek.

Przed oddaniem honoru należy zaakcentować postawę zasadniczą i pozostać w niej do czasu zakończenia wykonywania pozdrowienia skautowego lub salutu.

Honory oddaje się poprzez:

- Bez nakrycia głowy – pozdrowienie skautowe.

Skaut zwraca głowę w kierunku honorowanego, jednocześnie wznosząc prawą rękę zgiętą w łokciu. Dłoń na wysokości barku, ułożona przodem w kierunku honorowanego, z kciukiem położonym na paznokciu małego palca, z trzema palcami środkowymi

wyprostowanymi, uniesionymi. Po oddaniu honoru skaut opuszcza energicznie rękę z jednoczesnym zwrotem głowy na wprost.

- W nakryciu głowy – salutowanie.

Skaut zwraca głowę w kierunku honorowanego, jednocześnie podnosząc najkrótszą drogą prawą rękę do nakrycia głowy. Palec wskazujący i środkowy powinny być wyprostowane i złączone, pozostałe palce złączone i przyciśnięte kciukiem. Wystającą część palca środkowego przykładamy się do brzegu daszka, nad zewnętrznym kątem prawego oka. Dłoń zwrócona ku przodowi, łokieć z prawej strony ciała. Po oddaniu honoru skaut opuszcza energicznie rękę z jednoczesnym zwrotem głowy na wprost.

Salutuje się do godła (lilijki skautowej albo emblematu Royal Rangers), dlatego jedynie regulaminowe nakrycia głowy mogą być używane do salutów. Jeżeli skaut nosi inne nakrycie głowy, powinien zdjąć je lewą ręką i zachować się jak bez nakrycia głowy.

- Przy niesprawnej lub zajętej prawej ręce – skłon głowy.

Jeżeli skaut ma niesprawną lub zajętą prawą rękę, to w celu oddania honoru frontuje do honorowanego i wykonuje energiczny skłon głowy do przodu.

Skaut przyjmujący honory ma obowiązek na nie odpowiedzieć.

3.5. Oddawanie honorów w marszu

Jeżeli honory oddajemy osobie mijanej, zaczynamy ich oddawanie trzy kroki przed daną osobą, a kończymy po minięciu jej. Jeżeli wyprzedzamy albo jesteśmy wyprzedzani przez osobę, której chcemy oddać honory, zaczynamy w momencie zrównania się z nią, kończymy po przejściu trzech kroków.

Honory w marszu oddajemy poprzez:

- w nakryciu głowy – salutowanie z jednoczesnym zwróceniem głowy w kierunku osoby honorowanej;
- bez nakrycia głowy – pozdrowienie skautowe z jednoczesnym zwróceniem głowy w kierunku osoby honorowanej;
- przy niesprawnej lub zajętej prawej ręce – energiczny skłon głowy do przodu.

Jeżeli skaut biegnie, to na czas oddawania honorów przechodzi do kroku zwykłego.

3.6. Zwroty

Zwroty wykonuje się na komendę „W prawo/lewo/tył ZWROT.”. Na zapowiedź komendy skaut przyjmuje postawę zasadniczą. Na hasło „ZWROT.” wykonuje dwuczęściowy obrót.

Przy zwrocie w lewo:

- część pierwsza – obrót na pięcie lewego buta i czubku prawego buta,
- część druga – energiczne dostawienie najkrótszą drogą nogi pozostawionej w tyle.

Przy zwrocie w prawo analogicznie, jednak obrót wykonuje się na pięcie prawego buta i czubku lewego buta. Zwrot w tył wykonuje się przez lewe ramię, wedle tych samych zasad, co zwrot w lewo.

4. MUSZTRA Z PROPORCEM I SZTANDAREM

Proporce i sztandary są istotną częścią obrzędowości zastępów, drużyn i szczepów. Powinny być traktowane z należyтым szacunkiem oraz stanowić symbol danego ugrupowania. W związku z tym proporcowy podczas musztry stosuje się do trochę innych reguł. Ma to na celu godne wyeksponowanie proporca oraz zachowanie bezpieczeństwa podczas musztry.

W postawie swobodnej proporcem wykonuje się chwyt „do nogi” – proporcowy trzyma proporzec postawiony na dolnym końcu drzewca przy prawej nodze, na linii czubka buta. Drzewce przytrzymuje prawą ręką powyżej pasa, łokieć prawej ręki lekko dotyka ciała. Wykonując ten chwyt, proporcowy przenosi proporzec prawą ręką (pomagając sobie lewą) do nogi.

W marszu używany jest chwyt „na ramię”. Proporcowy kładzie drzewce prawą ręką (pomagając sobie lewą) na prawe ramię i trzyma je pod kątem 45°. Płat proporca musi być oddalony od barku na odległość około 30cm.

W postawie zasadniczej proporcem wykonuje się chwyt „prezentuj”. Aby wykonać chwyt „prezentuj” z położenia „do nogi” proporcowy podnosi proporzec prawą ręką i ustawia pionowo przy prawym ramieniu (dłoń prawej ręki znajduje się na wysokości barku), następnie lewą ręką chwytą drzewce proporca tuż pod prawą, po czym opuszcza prawą rękę na całą długość, obejmując nią dolną część drzewca. Aby wykonać chwyt „prezentuj” z położenia „na ramię”: proporcowy chwytą proporzec lewą ręką na wysokości barku, po czym obraca proporzec do pionu; prawą rękę opuszcza na całą długość, obejmując nią dolną część drzewca.

W celu oddania honorów w miejscu proporcowy przyjmuje postawę zasadniczą, po czym przesuwa proporzec do środka klatki piersiowej, chwytając go obiema rękami, z dłońmi wyprostowanymi i ułożonymi grzbietem do góry, równoległe do ziemi. Drzewce proporca powinno znajdować się pomiędzy kciukami a palcami wskazującymi, zaś pozostałe palce powinny być złączone. Następnie proporcowy krótkim, zdecydowanym ruchem lekko unosi i opuszcza proporzec. Po zakończeniu oddawania honorów proporcowy wraca do poprzedniej postawy.

5. MUSZTRA ZESPOŁOWA

5.1. Szyk

Szyk to pewne ustawienie skautów w celu wykonania wspólnych działań, ustalone Regulaminem.

Rodzaje szyków:

- zbiórkowy – szereg, dwusereg, trójsereg, itd.;
- marszowy – rząd/kolumna, kolumna dwójkowa, kolumna trójkowa, itd.

Szeregiem określa się taki szyk, w którym skauci stoją obok siebie, w linii prostej, w równych odstępach, zwróceniem twarzami w tym samym kierunku. Rzędem lub kolumną określa się taki szyk, w którym skauci stoją jeden za drugim, w linii prostej, w równych odstępach, zwróceniem twarzami w tym samym kierunku.

Elementy szyku:

- front – kierunek ustawienia skautów;
- skrzydło – prawe i lewe zakończenie szyku;
- odstęp – oddalenie między skautami wzdłuż frontu;
- odległość – oddalenie między skautami w głąb szyku;

- czoło kolumny – przednia część kolumny;
- koniec kolumny – tylna część kolumny;
- kierunkowy – skaut, do którego pozostali równają i dostosowują swój ruch. Przyjmuje się, że jest to skaut na prawym skrzydle czoła szyku. Prowadzący może wyznaczyć na kierunkowego skauta zajmującego inną pozycję, np. na lewym skrzydle, przed szykiem;
- zamykający – skaut maszerujący jako ostatni. Przyjmuje się, że jest to skaut znajdujący się na lewym skrzydle w ostatnim szeregu szyku. Prowadzący może wyznaczyć na zamykającego skauta zajmującego inną pozycję, np. w ostatnim szeregu na środku.

5.2. Zbiórka

Zbiórkę zarządza się w celu ustawienia skautów w szyku. To działanie rozpoczyna się od wydania komendy „BACZNOŚĆ.”. Następnie prowadzący podaje komendę określającą szyk i miejsce zbiórki.

Objaśnienia:

- „(jednostka) w (szyk zbiórkowy) ZBIÓRKA.” – skauci ustawiają się z lewej strony prowadzącego;
- „(jednostka) w (szyk marszowy) ZBIÓRKA.” – skauci ustawiają się za prowadzącym;
- „(jednostka) w (szyk), (frontem/czołem) do mnie ZBIÓRKA.” – skauci ustawiają się 2–3 kroki przed prowadzącym;
- „(jednostka) w (szyk marszowy) za mną w marszu ZBIÓRKA.” – skauci dołączają z tyłu do prowadzącego – komenda używana w celu sformowania szyku podczas marszu.

Przykłady:

„Drużyna „Wilki” w dwuszeregu, na boisku, prawe skrzydło na wysokości bramki ZBIÓRKA.”;

„Zastęp w rzędzie, na polanie, frontem do lasu ZBIÓRKA.”.

Na hasło „ZBIÓRKA.” skauci szybkim krokiem podążają na wskazane miejsce i ustawiają się w odpowiednim szyku w postawie zasadniczej. Szyk nie musi być sformowany dokładnie. Po podaniu komendy „SPOCZNIJ.” skauci kryją i równają szyk.

Po podaniu zapowiedzi komendy określającej wykonanie zbiórki, prowadzący może poruszać się (przejsć na inne miejsce lub wskazać ręką miejsce zbiórki) w celu precyzyjnego określenia miejsca zbiórki i dalej, w postawie zasadniczej, podaje komendę „ZBIÓRKA.”.

Siedzących skautów nie należy stawiać na „BACZNOŚĆ.”, ale najpierw podać komendę „POWSTAŃ.”.

5.3. Równanie i krycie

Równanie – ustawienie skautów – każdy szereg w jednej linii do prawoskrzydłowego, z zachowaniem małych odstępów. Odstęp w sposób praktyczny mierzy się wyciągnięciem łokcia w prawo, do skauta, do którego należy równać.

Krycie – ustawienie skautów – każdy rząd w jednej linii do czoła, z zachowaniem odległości. Odległość w sposób praktyczny mierzy się wyciągnięciem wyprostowanej ręki do przodu, do skauta, którego się kryje.

Skauci stojący w szyku powinni wyrównać i pokryć samoczynnie po komendzie „SPOCZNIJ.”, a także w razie konieczności po komendzie „Pokryj WYRÓWNAJ.” lub „Równaj do prawego.”.

5.4. Przesunięcie szyku

Aby przesunąć szyk o krok do przodu, podajemy komendę: „(jednostka), krok na wprost MARSZ.”.

Aby przesunąć szyk na odległość większą niż krok do przodu, podajemy komendę: „(jednostka) (liczba) kroków na wprost MARSZ.” albo „(jednostka) na wprost MARSZ.”, „(jednostka) Od czoła STÓJ.”.

Aby przesunąć szyk o krok do tyłu podajemy komendę: (jednostka) krok w tył MARSZ.”.

Aby przesunąć szyk na odległość większą niż krok do tyłu, należy podać komendy: „(jednostka) w tył ZWROT.”, „(liczba) kroków na wprost MARSZ.”, „W tył ZWROT.”.

Aby przesunąć szyk w bok, podajemy komendy: „(jednostka) w prawo/lewo ZWROT.”, „(liczba) kroków na wprost MARSZ.” lub „W prawo/lewo ZWROT.” „Na wprost MARSZ.”, „STÓJ.”.

5.5. Odliczanie

W celu sprawdzenia stanu liczbowego grupy podajemy komendę „Kolejno ODLICZ.”.

Liczenie odbywa się od prawego do lewego skrzydła w szyku zbiórkowym lub od czoła do końca lewego rzędu w szyku marszowym.

W szyku zbiórkowym po podaniu komendy „Kolejno ODLICZ.” skauci pierwszego szeregu zwracają głowy w prawo, z wyjątkiem prawoskrzydłowego. Prawoskrzydłowy zaczyna odliczanie zwracając głowę w lewo i podaje „Raz.”. Pozostali odliczający zwracają energicznie głowy z prawej na lewą stronę, podając kolejne liczby, po czym zwracają głowę na wprost i przyjmują postawę swobodną. Skauci kolejnych szeregów zwracają uwagę na podaną przez ich poprzedników liczbę, która także ich dotyczy, i wraz z nimi przyjmują postawę swobodną. Po podaniu ostatniej liczby, jeżeli szyk jest niepełny, obowiązkiem lewoskrzydłowego ostatniego szeregu jest podać głośno „Niepełny.”.

Odliczanie w szyku marszowym odbywa się poprzez zwrot głowy w lewo i podanie liczby do tyłu, do kolejnego skauta w rzędzie. Pozostałe elementy analogicznie jak w szyku zbiórkowym. Ostatni odliczający podaje głośno liczbę w kierunku wydającego komendę. Jeżeli szyk jest niepełny, prawoskrzydłowy ostatniego pełnego szeregu zwraca głowę w kierunku wydającego komendę i głośno podaje „Niepełny.”.

W celu dokonania odliczenia grupy nie jest konieczne wychodzenie przed szyk. Prowadzący może wykonać wykrok z jednoczesnym zwrotem w lewo, stojąc pod kątem prostym do szyku.

W celu przygotowania grupy do zmiany szyku podajemy komendę „Do dwóch/trzech ODLICZ.”. Odliczanie odbywa się wówczas analogicznie do tego po komendzie „Kolejno ODLICZ.”, z tą różnicą, że nie podaje się „Raz.”, tylko „Jeden.”.

5.6. Występowanie i wstępowanie

Skaut wywołany z szyku przyjmuje postawę zasadniczą i, jeżeli prowadzący szuka go wzrokiem, odpowiada „Jestem.”.

Na komendy:

- „WYSTĄP.” – skaut występuje 3 kroki przed szyk,
- „Do (osoba/miejsce) WYSTĄP.” – skaut podąża najkrótszą drogą do wskazanej osoby/miejsca. Przy występowaniu do osoby stanąć należy 2–3 kroki przed nią.

Każdorazowo po wystąpieniu skaut przyjmuje postawę zasadniczą.

Na komendę „WSTĄP.” skaut wykonuje zwrot w pożądanym kierunku, najkrótszą drogą wraca na swoje miejsce i przyjmuje postawę szyku.

Reguła trzech kroków na hasło „WYSTĄP.” nie obowiązuje w przypadkach, kiedy nie jest możliwe zachowanie tej odległości. Wówczas wystarczą dwa, a nawet jeden krok, w zależności od sytuacji.

Jeżeli występującym jest skaut z pierwszego szeregu, skaut stojący bezpośrednio za nim robi krok do przodu, na czas wystąpienia uzupełniając lukę w pierwszym szeregu.

Skaut wywołany z drugiego szeregu dotyka ręką ramienia osoby przed sobą, która wykonuje krok w lewo do przodu, stając przed osobą z pierwszego szeregu po swojej lewej stronie. Wywołany wykonuje krok, równając się z pierwszym szeregiem, i występuje. W tym czasie druga osoba wraca na swoje miejsce wykonując krok w prawo do tyłu. W przypadku, gdy występujący jest lewoskrzydłowym drugiego szeregu, osoba stojąca przed nim wykonuje krok w prawo do przodu, zaś wracając – w lewo do tyłu. Gdy wywołany wykonuje komendę „WSTĄP.”, następują analogiczne czynności.

Przy wywołaniu skauta z czoła lub z drugiego szeregu szyku marszowego następują czynności takie jak przy występowaniu z szyku zbiórkowego.

Skaut wywołany z trzeciego (lub dalszego) szeregu szyku zbiórkowego/marszowego na komendę „WYSTĄP.” przechodzi za plecami skautów swojego szeregu, na prawą stronę szyku. Następnie, maszerując wzdłuż skrzydła/kolumny, występuje przed front/czoło szyku. Skaut może przejść na lewą stronę szyku na wskazanie prowadzącego lub jeżeli będzie to zdecydowanie krótsza droga do wystąpienia.

Wstępowanie w wyżej wymienionych przypadkach następuje analogicznie do występowania.

Komendy „WYSTĄP.” i „WSTĄP.” można podawać również grupie skautów. Obowiązują ich takie same reguły, jak osoby pojedyncze; występują oni równocześnie.

5.7. Rozejście się

Komendę „ROZEJŚĆ SIĘ.” można podać w każdym szyku, w miejscu oraz w marszu.

Na komendę „ROZEJŚĆ SIĘ.” skauci opuszczają szyk w dowolnych kierunkach.

Na komendę „W tył ROZEJŚĆ SIĘ.” skauci wykonują zwrot w tył, idą trzy kroki do przodu i rozpraszają się w dowolnych kierunkach.

Na komendę „Zastępami/drużynami ROZEJŚĆ SIĘ.” skauci przyjmują postawę swobodną i czekają na komendę swojego lidera co do kierunku rozejścia się.

Prowadzący może podać w zapowiedzi precyzyjnie kierunek lub miejsce, gdzie skauci po rozejściu mają się udać, np.: „W kierunku lasu ROZEJŚĆ SIĘ.”, „Do namiotów ROZEJŚĆ SIĘ.”.

5.8. Marsz i zatrzymanie

Marsz rozpoczyna się z postawy zasadniczej lewą nogą. Poprzedza go komenda, np.:

- „Zastęp za mną MARSZ.”,
- „Drużyna, kierunek plac apelowy MARSZ.”.

Pierwsze trzy kroki (o ile to możliwe) wykonuje się na wprost, a następne w nakazanym kierunku.

Kierunek marszu zmienia się na komendę: „Kierunek w ... MARSZ.” lub według wskazanego miejsca w terenie, np. „Kierunek most MARSZ.”.

Przy podaniu zapowiedzi „Za druhem...” można wskazać druha, za którym szyk ma maszerować i dalej w postawie zasadniczej podać hasło „MARSZ.”.

Tempo marszu zmienia się na komendy: „Szybszy KROK.”, „Wolniejszy KROK.”. Przejście z marszu do biegu jest realizowane komendą „Biegiem MARSZ.”, a odwrotnie: „Zwykły KROK.”.

Skauci maszerują krokiem dowolnym albo równym. Do kroku równego przechodzi się na komendę „Równaj KROK.”. Polega on na tzw. maszerowaniu w nogę, czyli stawianiu przez grupę w tym samym czasie tej samej nogi. Prowadzący może wspomóc osiągnięcie kroku równego przez akcentowanie gwizdkiem lub głosem („Lewa!”) stawiania lewej nogi.

Co więcej, komenda „BACZNOŚĆ.” podana podczas marszu krokiem równym nakazuje wykonywanie energicznego, głośnego przystupu lewą nogą.

Marsz w miejscu umożliwia wyrównanie tempa podczas chwilowego zatrzymania. Komendę „W miejscu MARSZ.” można podać grupie zarówno rozpoczynającej marsz, jak i będącej w ruchu.

Zatrzymanie:

- Na komendę „(jednostka) STÓJ.” maszerujący stają natychmiast. Następnie dostawiają drugą nogę, po czym przyjmują postawę swobodną.
- Na komendę „Od czoła STÓJ.” maszerujący na czele wykonują jeszcze trzy kroki, dostawiają nogę i zatrzymują się. Następni skauci dochodzą do poprzedników i zatrzymują się z zachowaniem odpowiednich odstępów, po czym przyjmują postawę swobodną.
- Na komendę „W lewo/prawo STÓJ.” czoło kolumny po trzech krokach zatrzymuje się, wykonuje w lewo/prawo zwrot i przyjmuje postawę swobodną. Następni skauci, dochodząc do poprzedników, wykonują te same czynności z zachowaniem odpowiednich odstępów.
- jeżeli komenda zatrzymująca zostanie wydana podczas biegu, na zapowiedź należy przejść do marszu, a na hasło – odpowiednio się zatrzymać.

5.9. Zmiana szyku

Dokonanie większości zmian szyku wymaga wcześniejszego podania komendy „Do dwóch/trzech ODLICZ.”. Z szyku zbiórkowego w szyk marszowy i odwrotnie można przechodzić także na komendę „W prawo/lewo ZWROT.”,

Możliwe zmiany szyku w miejscu:

- z szeregu w kolumnę dwójkową/trójkową – „Dwójki/trójki w prawo TWÓRZ.”;
- z dwuszeregu w kolumnę czwórkową – „Czwórki w prawo TWÓRZ.”;
- z kolumny dwójkowej/trójkowej w szereg – „Szereg w lewo TWÓRZ.”;
- z kolumny czwórkowej w dwusereg – „Dwusereg w lewo TWÓRZ.”.

Możliwe zmiany szyku w marszu:

- z kolumny dwójkowej w rząd – „Rząd w marszu TWÓRZ.”;
- z rzędu w kolumnę dwójkową – „Dwójki w marszu TWÓRZ.”.

Objaśnienia – kolejne czynności przy wykonywaniu przejścia:

- Z szeregu w kolumnę dwójkową;

Oznaczeni liczbą jeden wykonują w prawo zwrot. Oznaczeni liczbą dwa wykonują krok w prawo do przodu, z jednoczesnym zwrotem w prawo.

- Z szeregu w kolumnę trójkową;

Skauci oznaczeni liczbą jeden wykonują prawą nogą krok w lewo do tyłu, z jednoczesnym zwrotem w prawo. Oznaczeni liczbą dwa wykonują w prawo zwrot. Oznaczeni liczbą trzy wykonują krok w prawo do przodu z jednoczesnym zwrotem w prawo.

- Z dwuszeru w kolumnę czwórkową;

Oznaczeni liczbą jeden: skaut z pierwszego szeregu wykonuje krok do przodu, z jednoczesnym zwrotem w prawo, tak, aby pomiędzy nim a skautem z drugiego szeregu powstało wolne miejsce szerokości około jednego metra; skaut z drugiego szeregu wykonuje zwrot w prawo. Oznaczeni liczbą dwa: skaut z pierwszego szeregu wykonuje krok w prawo do przodu z jednoczesnym zwrotem w prawo, tak, aby znaleźć się pomiędzy skautami oznaczonymi liczbą jeden; skaut z drugiego szeregu wykonuje prawą nogą krok w prawo do tyłu z jednoczesnym zwrotem w prawo, tak, aby stanąć po prawej stronie skauta z drugiego szeregu oznaczonego liczbą jeden.

- Z kolumny dwójkowej w szereg;

Prawy rząd wykonuje prawą nogą krok w lewo do przodu, z jednoczesnym zwrotem w lewo. Lewy rząd wykonuje zwrot w lewo.

- Z kolumny trójkowej w szereg;

Prawy rząd wykonuje lewą nogą krok w lewo do przodu, z jednoczesnym zwrotem w lewo. Środkowy rząd wykonuje zwrot w lewo. Lewy rząd wykonuje krok w prawo do tyłu, z jednoczesnym zwrotem w lewo.

- Z kolumny czwórkowej w dwuszer;

Lewoskrzydłowi oraz sąsiedzi prawoskrzydłowych wykonują zwrot w lewo. Prawoskrzydłowi oraz sąsiedzi lewoskrzydłowych wykonują krok w lewo do przodu, z jednoczesnym zwrotem w lewo.

- Z kolumny dwójkowej w rząd – w marszu;

Skauci z lewego rzędu, zaczynając od czoła, przesuwiają się za swych sąsiadów, nie przerywając marszu i zachowując prawidłową odległość.

- Z rzędu w kolumnę dwójkową – w marszu;

Oznaczeni liczbą dwa, zaczynając od czoła, przechodzą w przód na lewo od oznaczonych liczbą jeden, nie przerywając marszu i zachowując prawidłową odległość.

6. APEL DRUŻYNY/OBOZU

6.1. Uwagi ogólne

Apel na zbiórce, na biwaku czy też na obozie jest naturalną i nieodłączną częścią skautowego życia. W miarę możliwości powinien zostać wykonany na każdej zbiórce szczepu/drużyny, oraz codziennie w godzinach porannych na obozie lub biwaku.

Apel na obozie może być też stosowany na zakończenie dnia, w sytuacji alarmu mundurowego lub ewakuacyjnego, przed wyjściem uczestników obozu poza teren obozowiska, w przypadku konieczności poinformowania uczestników o czymś ważnym, etc.

Jeżeli nie podano inaczej, na apel każdy ma obowiązek stawić się w pełnym mundurze klasy A.

Apel jest prowadzony przez jedną osobę; zazwyczaj jest to oboźny albo komendant; może to być też inny, wyznaczony uprzednio instruktor.

Fotografowie na apelu powinni zachowywać się dyskretnie i nie zwracać na siebie uwagi.

Kolejne podpunkty określają rekomendowany przebieg apelu i jego poszczególnych elementów. Jest dopuszczalne prowadzenie tych elementów w inny sposób lub w innej kolejności, zgodnie z obrzędowością danego ugrupowania, jednak w przypadku zgromadzeń wspólnych dla wielu ugrupowań zaleca się stosowanie poniższych wytycznych.

6.2. Kolejność elementów apelu

- Zbiórka na apel
- Przygotowanie zastępów do meldunku
- Meldunki
- Okrzyk skautowy
- Rozkaz
- Flaga
- Modlitwa
- Poselstwo
- Ogłoszenia i sprawy różne
- Zakończenie apelu

Elementy te następują po sobie niezwłocznie; są w miarę możliwości zwarte i sprawnie przeprowadzone.

6.3. Zbiórka na apel

Na obozie i w szczepie miejsce apelowe powinno być wyznaczone i znane wszystkim skautom.

W celu ustawienia szczepu/drużyny/obozu na apel prowadzący lub oboźny obozu podaje komendę „Na moją komendę, (szczep/drużyna/obóz) na placu apelowym ZBIÓRKA.”.

Rekomendowane ustawienie skautów na apelu:

- jeżeli plac apelowy jest obszerny: zastępami, w dwuszeręgach; zastępowy oraz proporcowy niepokryci na prawym skrzydle szyku. Zastępy ustawiają się w „podkowę” na krawędziach prostokątnego placu apelowego; pomiędzy zastępami zachowane są odstępy.
- Jeżeli plac apelowy nie jest duży: zastępami, w rzędach; zastępowy oraz proporcowy na przedzie szyku. Zastępy ustawiają się „rząd przy rzędzie”; pomiędzy zastępami zachowane są odstępy.

Kadra ustawia się w oddzielnym szeregu na wprost zastępów, na niezajętej przez zastępy krawędzi placu apelowego, komendant i prowadzący na środku tego szeregu.

Szczepy/drużyny mogą przyjmować odmienny szyk. Dotyczy to jednak tylko zbiórek danego ugrupowania i nie może mieć miejsca w czasie innych występów.

Prowadzący rozpoczyna apel, podając: „Na moją komendę całość BACZNOŚĆ. SPOCZNIJ.”

6.4. Przygotowanie zastępów do meldunku

Prowadzący może, ale nie musi, podać: „Zastępowi, przygotować zastępy do meldunku.”, zobowiązując zastępowych do dokonania poprawy umundurowania zastępu i odliczenia stanu osobowego.

6.5. Meldunki

Prowadzący wzywa zastępowych do meldunku, podając: „BACZNOŚĆ. Zastępowi, MELDOWAĆ.”

Zastępowi natychmiast występują do prowadzącego; stają w szeregu 2–3 kroki przed nim, w taki sposób, by prowadzący znalazł się przed środkiem tego szeregu. Zastępowi w szeregu przyjmują postawę zasadniczą.

Prowadzący oraz zastępowi jednocześnie oddają honory.

Prowadzący podaje komendę „SPOCZNIJ.” i przechodzi do prawoskrzydłowego szeregu zastępowych, poruszając się bokiem (najwyżej 2 kroki) albo stosując zwroty i marsz.

Pierwszy zastępowy melduje. Po jego meldunku prowadzący przesuwa się o krok w prawo, do następnej osoby. Kończący meldunek i kolejny meldujący oraz prowadzący oddają honory jednocześnie. Dopuszczalne jest też kończenie meldunku skautowym uściskiem dłoni, wówczas meldujący nie oddaje już honorów po zameldowaniu.

W czasie meldunku postawę zasadniczą przyjmuje aktualnie meldujący, jego zastęp, osoba poprzednia oraz osoba następna w szeregu meldujących, a także prowadzący.

Po odebraniu ostatniego meldunku prowadzący powraca na miejsce przed środkiem szeregu, podaje komendę „BACZNOŚĆ.”, po czym on i zastępowi jednocześnie oddają honory. Następnie podaje on komendę „WSTĄP.”, a po wstąpieniu zastępowych – „SPOCZNIJ.”.

Jeżeli meldujących jest mniej niż trzech, meldowanie przebiega jak wyżej, ale z pominięciem równoczesnego oddawania honorów na początek i koniec meldowania, oraz komendy „SPOCZNIJ.” podczas meldowania.

Następnie prowadzący podaje komendę „BACZNOŚĆ.” i składa meldunek komendantowi. Jest to zatem meldowanie dwustopniowe: stopień pierwszy: zastępowi – prowadzący; stopień drugi: prowadzący – komendant. Nie należy stosować meldowania trzystopniowego. Dopuszcza się meldowanie jednostopniowe, jeżeli prowadzący jest jednocześnie komendantem.

6.6. Okrzyk skautowy

Następnie prowadzący wstępuje do szyku instruktorów, a komendant występuje z szyku instruktorów na jeden krok i inicjuje okrzyk „(Royal) Ranger zawsze...!”, na co wszyscy pozostali odpowiadają „Gotów!”, po czym komendant wstępuje do szyku, a prowadzący występuje, aby dalej prowadzić apel.

W gronie szczepu/drużyny dopuszczalny jest także inny, zwyczajowy okrzyk danego środowiska, np. „Druhny i druhowie, czuwaj!”, odzew „Czuwaj!”; dotyczy to jednak tylko apeli danego ugrupowania i nie może mieć miejsca w czasie innych wystąpień.

6.7. Rozkaz

Jeżeli na dany dzień wydany został rozkaz, prowadzący czyta go w następujący sposób:

„BACZNOŚĆ.”, odczytanie nagłówka, daty i numeru rozkazu, „SPOCZNIJ.”, odczytanie treści, „BACZNOŚĆ.”, „Czuwaj! Podpisano...”, „SPOCZNIJ.”.

Dobrym zwyczajem jest, by osoby wyznaczone w rozkazie do określonych zadań odpowiadały „Służba!”; nie dotyczy to przypadku odczytania kary.

6.8. Flaga, modlitwa

Prowadzący wyznacza pojedynczego skauta lub maksymalnie trzyosobowy poczet flagowy, podając komendę „Druh.../Poczet flagowy do podniesienia flagi WYSTĄP.". (W przypadku apelu na zakończenie dnia występuje komenda „do opuszczenia flagi”.). Występujący stają krok przed masztem flagowym.

Prowadzący podaje komendę „BACZNOŚĆ.". Nie należy podawać komendy „Na prawo PATRZ.". Komendę „BACZNOŚĆ." podaną na apelu należy rozumieć jako patrzenie w kierunku, gdzie dzieją się rzeczy ważne.

Dopuszczalne jest śpiewanie hymnu Polski podczas podnoszenia flagi. W takim wypadku prowadzący podaje inną komendę: „BACZNOŚĆ. Do hymnu.". Czas podnoszenia flagi powinien być zsynchronizowany z czasem śpiewania hymnu.

Wszyscy przyjmują postawę zasadniczą i zwracają głowy w kierunku masztu. Flagowy wykonuje krok do przodu w kierunku masztu i podnosi flagę na maszt. Jeśli śpiewany jest hymn, asystujący przy podnoszeniu flagi, zastępowi, proporcowi oraz instruktorzy oddają honory i nie śpiewają hymnu. Flagowy również nie śpiewa hymnu; a jeżeli zakończy podnoszenie flagi w trakcie śpiewania, wykonuje krok do tyłu i oddaje honory. Wszyscy inni (niewymienieni) przyjmują postawę zasadniczą, a także śpiewają hymn, jeżeli padła taka komenda. Jeśli nie jest śpiewany hymn, wszyscy uczestnicy apelu z wyłączeniem flagowego oddają honory.

Po podniesieniu flagi na maszt oddający honory przestają to robić, a wszyscy powracają do standardowej postawy zasadniczej, zwracając głowę na wprost. Gdy podnoszenie flagi oraz śpiewanie hymnu zostało zakończone, prowadzący podaje komendę „SPOCZNIJ.", po której flagowy/poczet flagowy samoczynnie wstępuje.

Następnie prowadzący wyznacza (za pomocą komendy „WYSTĄP.") dwóch konkretnych skautów, lub wzywa dwóch ochotników z konkretnego zastępu, do modlitwy; jeden skaut modli się o Polskę, drugi o Royal Rangers Polska. Dopuszczalna jest sytuacja, w której poczet flagowy jest równocześnie ochotnikami do modlitwy, wówczas na komendę „SPOCZNIJ." po podniesieniu flagi nie wstępują, tylko przemieszczają się na wyznaczone miejsce na placu apelowym.

Do modlitwy wszyscy ściągają nakrycia głowy. Dopuszczalne jest, aby prowadzący na czas modlitwy podał komendę „BACZNOŚĆ.", a po zakończeniu „SPOCZNIJ.".

6.9. Poselstwo

Prowadzący wywołuje wyznaczonego skauta lub instruktora do podzielenia się poselstwem (za pomocą komendy „WYSTĄP."). Wyznaczony skaut przeprowadza poselstwo, po czym samoczynnie wstępuje.

6.10. Sprawy różne

Następują przemowy, podczas których głos powinien być udzielany według pełnionej funkcji. Są to np. informacje dotyczące życia obozowego, ogłoszenia, uwagi, prezentacja piosenek i okrzyków zastępów, kontrola umundurowania, rzeczy znalezione etc. Tutaj prowadzący nie poprzedza każdej czynności komendami „BACZNOŚĆ. SPOCZNIJ.".

Na zakończenie apelu prowadzący podaje: „BACZNOŚĆ. (zastępami) (gdzie/w kierunku) ROZEJŚ SIĘ. SPOCZNIJ.".